

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α.** Η λήψη των αποφάσεων των οικονομούντων ατόμων δε βασίζεται στη βεβαιότητα του αποτελέσματος, αλλά στις προσδοκίες που τα άτομα διαμορφώνουν για τα αποτελέσματα των πράξεών τους.
- β.** Μακροχρόνια περίοδος είναι το χρονικό διάστημα, μέσα στο οποίο η επιχείρηση μπορεί να μεταβάλλει τις ποσότητες όλων των παραγωγικών συντελεστών.
- γ.** Όταν το οριακό προϊόν γίνεται μηδέν, το συνολικό προϊόν αποκτά την ελάχιστη τιμή του.
- δ.** Ο νόμος της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης ισχύει στη βραχυχρόνια περίοδο με δεδομένη και αμετάβλητη τεχνολογία.
- ε.** Το οριακό κόστος είναι ο λόγος της μεταβολής του συνολικού προϊόντος προς τη μεταβολή του συνολικού κόστους.

Μονάδες 15

Στις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A2. Η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για ένα αγαθό αυξάνεται όταν:

- α.** η τιμή του αγαθού αυξάνεται και η ζήτησή του είναι ελαστική
- β.** η τιμή του αγαθού αυξάνεται και η ζήτησή του είναι ανελαστική
- γ.** η τιμή του αγαθού μειώνεται και η ζήτησή του είναι ανελαστική
- δ.** η τιμή του αγαθού μειώνεται και η ελαστικότητα της ζήτησής του είναι ίση με τη μονάδα.

Μονάδες 5

A3. Η τιμή ισορροπίας ενός κανονικού αγαθού αυξάνεται όταν:

- α.** η προσφορά μειώνεται και η ζήτηση παραμένει σταθερή
- β.** η ζήτηση παραμένει σταθερή και η προσφορά αυξάνεται
- γ.** η προσφορά αυξάνεται και η ζήτηση μειώνεται
- δ.** η προσφορά παραμένει σταθερή και η ζήτηση μειώνεται.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2012
ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

Β1. Να αναπτύξετε τις ιδιότητες της εξέλιξης και του πολλαπλασιασμού των οικονομικών αναγκών.

Μονάδες 8

Β2. Να αναπτύξετε τους βασικούς λόγους που συντελούν στην εξέλιξη και τον πολλαπλασιασμό των οικονομικών αναγκών.

Μονάδες 10

Β3. Να αναπτύξετε την ιδιότητα του κορεσμού των οικονομικών αναγκών.

Μονάδες 7

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα παραγωγικών δυνατοτήτων μιας υποθετικής οικονομίας η οποία, με δεδομένη τεχνολογία, παράγει μόνο τα αγαθά Χ, Ψ, χρησιμοποιώντας αποδοτικά όλους τους παραγωγικούς συντελεστές της.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Χ	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Χ (σε μονάδες του Ψ)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ (σε μονάδες του Χ)
Α	120	0		
			4	;
Β	80	;		
			;	0,5
Γ	40	240		
			1	;
Δ	0	;		

Γ1. Κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα πέντε κενά του πίνακα στα οποία υπάρχουν ερωτηματικά.

Μονάδες 10

Γ2. Να εξετάσετε υπολογιστικά, με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας, ποιος από τους παρακάτω συνδυασμούς βρίσκεται επί, ποιος δεξιά και ποιος αριστερά της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων.

α) $K(X=60, \Psi=180)$, **β)** $\Lambda(X=110, \Psi=50)$ και **γ)** $M(X=15, \Psi=265)$

Μονάδες 9

Γ3. Να υπολογίσετε πόσες μονάδες από το αγαθό Ψ θα θυσιάστούν προκειμένου να παραχθούν οι πρώτες 100 μονάδες του αγαθού X .

Μονάδες 3

Γ4. Να χαρακτηρίσετε τον συνδυασμό που αντιστοιχεί σε 50 μονάδες του αγαθού X και 160 μονάδες του αγαθού Ψ . Τι συμβαίνει στην οικονομία, όταν παράγεται αυτός ο συνδυασμός;

Μονάδες 3

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Οι αγοραίες συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς ενός αγαθού είναι γραμμικές. Όταν το εισόδημα των καταναλωτών είναι 40.000 ευρώ, η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας του αγαθού είναι 60 ευρώ και 200 κιλά αντίστοιχα. Αν το εισόδημα των καταναλωτών αυξηθεί από 40.000 σε 44.000 ευρώ, η νέα τιμή και ποσότητα ισορροπίας του αγαθού γίνονται 80 ευρώ και 240 κιλά αντίστοιχα.

Δ1. Να βρεθεί η αγοραία συνάρτηση προσφοράς του αγαθού.

Μονάδες 5

Δ2. Αν στην τιμή των 60 ευρώ η εισοδηματική ελαστικότητα είναι 3, να βρεθεί η αγοραία συνάρτηση ζήτησης του αγαθού που αντιστοιχεί στο εισόδημα των 44.000 ευρώ.

Μονάδες 10

Δ3. Να υπολογίσετε την ελαστικότητα προσφοράς του αγαθού, όταν η τιμή αυξάνεται από 60 σε 80 ευρώ. Να χαρακτηρίσετε την προσφορά του αγαθού.

Μονάδες 5

Δ4. Με βάση την αγοραία συνάρτηση ζήτησης που αντιστοιχεί στο εισόδημα των 44.000 ευρώ και την αγοραία συνάρτηση προσφοράς, να βρεθεί σε ποια τιμή παρουσιάζεται πλεόνασμα 60 κιλών.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1. α. Σωστό

β. Σωστό

γ. Λάθος

δ. Σωστό

ε. Λάθος

A2. β

A3. A

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

B1. Σχολικό βιβλίο: σελ: 10 α) εξέλιξη

β) πολλαπλασιασμός

B2. Σχολικό βιβλίο: σελ.: 10-11: «Βασικοί λόγοι που συντελούν στον πολλαπλασιασμό και την εξέλιξη των αναγκών είναι οι εξής:

1. Τεχνολογία
2. Η μίμηση
3. Η συνήθεια
4. Η διαφήμιση

B3. Σχολικό βιβλίο: σελ.: 11: γ) Ο κορεσμός

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού X(σε μονάδες του Ψ)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ (σε μονάδες του X)
A	120	0		
			4	;
B	80	Ψ_B ;		
			;	0,5
Γ	40	240		
			1	;
Δ	0	Ψ_Δ ;		

$$\Gamma 1. \quad KE_{X_{B \rightarrow A}} = 4 = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Rightarrow 4 = \frac{\Psi_B - 0}{120 - 80} \Rightarrow \Psi_B = 160$$

$$KE_{X_{\Delta \rightarrow \Gamma}} = 1 \Rightarrow 1 = \frac{\Psi_\Delta - 240}{40 - 0} \Rightarrow \Psi_\Delta = 280$$

$$KE_{\Psi_{A \rightarrow B}} = \frac{1}{KE_X} = \frac{1}{4} = 0,25$$

$$KE_{X_{\Gamma \rightarrow B}} = \frac{1}{KE_\Psi} = \frac{1}{0,5} = 2$$

$$KE_{\Psi_{\Gamma \rightarrow \Delta}} = \frac{1}{KE_X} = \frac{1}{1} = 1$$

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2012

Επομένως ο πίνακας γίνεται:

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού X(σε μονάδες του Ψ)	Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ (σε μονάδες του X)
A	120	0		
			4	0,25
B	80	160		
			2	0,5
Γ	40	240		
			1	1
Δ	0	280		

Γ2. α.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ
B	80	160
B'	60	Ψ _{B'}
Γ	40	240

$$KE_X = 2 = KE_X$$

Γ→B

Γ→B'

$$\Psi = \frac{40 - 200}{60 - 40} B' \Rightarrow B' =$$

Άρα

Επομένως ο Κ είναι ένας εφικτός συνδυασμός παραγωγής που βρίσκεται αριστερά της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων.

β.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ
A	120	0
A'	110	Ψ _{A'}
B	80	160

$$KE_X = 4 = KE_X$$

B→A

B→A'

$$\Psi = \frac{60 - 40}{110 - 80} A' \Rightarrow A' =$$

Άρα

Επομένως ο Λ είναι ένας ανέφικτος συνδυασμός παραγωγής που βρίσκεται

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2012

δεξιά της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων.

Υ.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Χ	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ
Γ	40	240
Γ'	15	Ψ _{Γ'}
Δ	0	280

$$KE_X = 1 = KE_X$$

$\Delta \rightarrow \Gamma$

$\Delta \rightarrow \Gamma'$

$$\Psi = \frac{280 - 240}{15 - 0} \Gamma' \Rightarrow \Gamma' =$$

Άρα

Επομένως ο Μ είναι ένας μέγιστος συνδυασμός παραγωγής που βρίσκεται επί της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων.

Γ3.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Χ	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ
Α	120	0
Ν	100	Ψ _Ν
Β	80	160

$$KE_X = 4 = KE_X$$

$B \rightarrow A$

$B \rightarrow N$

$$\Psi = \frac{160 - 0}{100 - 80} N \Rightarrow N =$$

Άρα

Επομένως για να παραχθούν οι πρώτες 100 μονάδες του αγαθού Χ, θα θυσιάσουν 280-80=200 μονάδες από το αγαθό Ψ.

Γ4. Όπως φαίνεται από τον πίνακα, όταν η οικονομία παράγει 160 μονάδες του αγαθού Ψ, η μέγιστη ποσότητα του αγαθού Χ που μπορεί να παράγει ταυτόχρονα είναι 80 μονάδες. Άρα ο συνδυασμός Χ=50, Ψ=160 είναι ένας εφικτός συνδυασμός παραγωγής που βρίσκεται αριστερά της καμπύλης παραγωγικών δυνατοτήτων. Όταν παράγεται αυτός ο συνδυασμός η οικονομία δε χρησιμοποιεί όλες τις παραγωγικές της δυνατότητες και ορισμένοι ή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

Με βάση τα δεδομένα της άσκησης προκύπτει ο παρακάτω πίνακας:

	Y	P	Q _D	Q _S
I	40.000	60	200	200
I'	44.000	80	240	240

Δ1. Αφού η συνάρτηση προσφοράς είναι γραμμική θα είναι της μορφής $Q_S = \gamma + \delta \cdot P$.

Τα δύο σημεία ισορροπίας επαληθεύουν την συνάρτηση προσφοράς οπότε:

$$I: 200 = \gamma + \delta \cdot 60 \quad \Rightarrow \quad \gamma = 80$$

$$I': 240 = \gamma + \delta \cdot 80 \quad \Rightarrow \quad \delta = 2$$

$$Q_S = 80 + 2P$$

Δ2. Με τη βοήθεια της E_Y βρίσκουμε ένα νέο σημείο Γ που βρίσκεται πάνω στην καμπύλη ζήτησης που αντιστοιχεί στο εισόδημα των 44.000 ευρώ.

	Y	P	Q _D	E _Y
I	40.000	60	200	3
Γ	44.000	60	Q _Γ =260	

$$E_{Y_I} = \frac{\Delta Q}{\Delta Y} \cdot \frac{Y_I}{Q_I} \Rightarrow 3 = \frac{Q_{\Gamma} - 200}{44.000 - 40.000} \cdot \frac{40.000}{200}$$

$$\Rightarrow Q_{\Gamma} = 260$$

Άρα για την συνάρτηση ζήτησης που αντιστοιχεί στο εισόδημα των 44.000 ευρώ έχουμε δυο σημεία.

	Y	P	Q _D
I	44.000	80	240
Γ	44.000	60	260

Οπότε αφού η συνάρτηση ζήτησης είναι γραμμική θα είναι της μορφής $Q_D = \alpha + \beta \cdot P$. Άρα:

$$I': 240 = \alpha + \beta \cdot 80 \quad \Rightarrow \quad \alpha = 320$$

$$I: 260 = \alpha + \beta \cdot 60 \quad \Rightarrow \quad \beta = -1$$

$$Q_D = 320 - P$$

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2012

Δ3. Αφού τα σημεία Ι και Ι΄ βρίσκονται στην ίδια καμπύλη προσφοράς, μπορούμε να υπολογίσουμε E_s .

Οπότε:

$$E_{s_I} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_I}{Q_I} \Rightarrow E_{s_I} = \frac{240 - 200}{80 - 60} \cdot \frac{60}{200}$$

$$\Rightarrow E_{s_I} = 0,6$$

Αφού $E_s < 1$, η προσφορά του αγαθού είναι ανελαστική.

Δ4. Πλεόνασμα=60 κιλά $\Rightarrow Q_s - Q_D = 60 \Rightarrow$

$$\Rightarrow (80 + 2P) - (320 - P) = 60 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 80 + 2P - 320 + P = 60 \Rightarrow$$

$$3P = 300 \Rightarrow \boxed{P = 100}$$

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΛΙΑΒΑΡΗΣ Α. – ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ Ε.